

Dosarul nr. 2r-523/21

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud.: V. Robu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Jurcov Anatolii,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Jurcov Anatolii
împotriva Nataliei Vameș cu privire la repararea prejudiciului moral,
împotriva încheierii din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
restituit apelul declarat de Jurcov Anatolii împotriva hotărârii din 15 februarie 2021 a
Judecătoriei Drochia, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 13 octombrie 2020 Jurcov Anatolii a depus cerere de chemare în judecată,
împotriva Nataliei Vameș solicitând repararea prejudiciului moral.

Prin încheierea din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița a fost
admisă declarația de abținere a judecătorului Dan Dolghieri de la judecarea cauzei.

Prin încheierea din 17 noiembrie 2020 a Judecătoriei Edineț, sediul Central s-a
remis Curții de Apel Bălți pentru examinarea chestiunii strămutării prezentei cauze
civile la o instanță egală în grad.

Prin încheierea din 11 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea de
strămutare și s-a strămutat cauza civilă spre examinare Judecătoriei Drochia, sediul
Central.

Prin hotărârea din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, s-a
respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Jurcov Anatolii
împotriva Nataliei Vameș cu privire la repararea prejudiciului moral.

La 26 februarie 2021, prin intermediul Oficiului poștal, Jurcov Anatolii a depus
cerere de apel împotriva hotărârii din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul
Central.

Prin încheierea din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de
apel depuse de Jurcov Anatolii împotriva hotărârii din 15 februarie 2021 a Judecătoriei
Drochia, sediul Central; s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării la

Curtea de Apel Bălți a cererii de apel în care să fie indicată esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, a motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și a probelor invocate în susținerea apelului, însoțit de traducerea în limba română, în copii pentru toți participanții la proces, stabilindu-i termen până la data de 22 iunie 2021, totodată, s-a explicat apelantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La 18 iunie 2021, prin intermediul Oficiului poștal, Jurcov Anatolii a depus în instanța de apel un înscris prin care și-a exprimat dezacordul cu conținutul încheierii din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Prin încheierea din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a restituit apelul declarat de Jurcov Anatolii împotriva hotărârii din 15 februarie 2021 a Judecătorei Drochia, sediul Central.

La 12 iulie 2021, prin intermediul Oficiului poștal, Jurcov Anatolii a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului s-a invocat că, în temeiul art. 364 alin.(1)-(3) Cod de procedură civilă, a depus cererea de apel în formă scrisă în limba rusă, limba pe care o posedă. De altfel, textul normei nu indică despre faptul că cererea de apel urmează a fi tradusă, se menționează doar despre înscrisurile redactate într-o limbă străină, precum că urmează a fi depuse traduse, însă înscrisuri nu a prezentat.

Totodată, a menționat că probe noi nu a prezentat, toate au fost prezentate în prima instanță.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa recurentului la 02 iulie 2021 și recepționată de către recurent la 08 iulie 2021, conform avizului de recepție (f.d.95).

Astfel, recursul este declarat în termen.

La 22 iulie 2021 în adresa intimatei Svetlana Vameș a fost expediată copia recursului declarat de Jurcov Anatolii, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv (f.d. 102).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Jurcov Anatolii urmează a fi va admis, casată încheierea contestată cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Colegiul relevă că hotărârea din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost contestată cu apel la 26 februarie 2021, prin intermediul poștei (f.d.79-80), de către Jurcov Anatolii.

În temeiul art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Jurcov Anatolii împotriva hotărârii din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a cererii de apel în care să fie indicată esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, a motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și a probelor invocate în susținerea apelului, însoțit de traducerea în limba română, în copii pentru toți participanții la proces, stabilindu-i termen până la data de 22 iunie 2021 (f.d.83-84).

La 18 iunie 2021, prin intermediul Oficiului poștal, Jurcov Anatolii a depus în instanța de apel un înscris prin care și-a exprimat dezacordul cu conținutul încheierii din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 01 iulie 2021, a restituit apelul declarat de Jurcov Anatolii împotriva hotărârii din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, motivând că nu a fost prezentat instanței apelul motivat însoțit de traducerea în limba de stat (f.d.92-93).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, Colegiul va admite recursul și va casa încheierea contestată cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel, din următoarele considerente.

Colegiul relevă că, instanța de apel a motivat restituirea cererii de apel depuse de Anatolii Jurcov prin faptul că apelantul nu a prezentat instanței apelul motivat însoțit de traducere în limba de stat.

Potrivit art. 13 alin. (1), (4) din Constituția Republicii Moldova prevede că limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine. Modul de funcționare a limbilor pe teritoriul Republicii Moldova se stabilește prin lege organică.

Conform art. 118 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 9 alin. (1) din Legea privind organizarea judecătorească nr. 514 din 06 iulie 1995 statuează că procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească.

Prevederi legale similare se conțin și în art. 24 alin. (1) Cod de procedură civilă, în conformitate cu care judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească.

Or, unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este garantat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

La acest capitol, Colegiul precizează că, Jurcov Anatolii se află în detenție în Penitenciarul nr. 17 Rezina, unde își ispășește pedeapsa.

Conform poziției sale, recurentul a afirmat că limba rusă este limba care o posedă, ceea ce și determină prezentarea actelor în limba cunoscută de recurent.

Având în vedere concluzia instanței de apel, Colegiul relevă că, instanța ierarhic inferioară nu a luat în considerare că această dispoziție a sa va afecta esența dreptului reclamantului în ceea ce vizează accesul liber la justiție și la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit dispoziției art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform căruia orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, Colegiul va reține argumentele recurentului ca fiind relevante speței.

De altfel, obligarea apelantului/recurent de a prezenta cererea de apel motivată în limba de stat, având în vedere că posedă limba rusă și se află în custodia statului, precum și este în imposibilitate de a beneficia de serviciile unui traducător autorizat pentru a înlătura neajunsurile menționate în ceea ce vizează prezentarea apelului motivat în limba de stat, nu ar duce decât la îngrădirea dreptului lui Jurcov Anatolii de acces liber la justiție.

În altă ordine de idei, dreptul la asistență juridică în procesul civil este unul personal și doar partea este în drept să decidă în privința acestui aspect.

Implicit, faptul că reclamantul Jurcov Anatolii personal acționează în instanță și nu a apelat la serviciile unui avocat ales sau desemnat, este un motiv suplimentar ce determină casarea actului judecătoresc contestat.

Concomitent este de notat că una dintre prerogativele instanțelor de judecată este asigurarea persoanelor aflate în custodia statului dreptul de acces la justiție în limitele legislației în vigoare, or, acesta este un element inerent garantării dreptului la un proces echitabil.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, menținerea încheierii contestate nu ar duce decât la împiedicarea recurentului de a-și valorifica drepturile procedurale garantate atât de legislația națională, cât și internațională.

De altfel, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982), or, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă, reală și nu iluzorie sau teoretică, iar imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de

a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat și de a casa încheierea contestată cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Jurcov Anatolii.

Se casează încheierea din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Bălți în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Jurcov Anatolii împotriva Nataliei Vameș cu privire la încasarea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Mariana Pitic